

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÓDICH (ATALANISTA)

Any 8.—Núm. 335.—Dissapte 12 de Janer de 1907

PORTAVEU DE LA ASSOCIACIÓ CATALANISTA Y DEL CENTRE NACIONALISTA CATALÀ

ENTENIMENT

Un quan de temps en que no sembla que tothom hagi perdut lo frè y que els negres vulgan portar l'opinió de Tarragona, de naturalesa pacífica, benifica, per viaranys que'ns condueixin a's de dol, producte de l'intolerancia y d'altres.

Nosaltres, que tindrem cada hú nostres elements individuals en determinades círies, més que com a colectivitat, ne escindim devant del grandios problema l'autonomia, nos creyem autorisats a poguer parlar sens apassionament una qüestió que creyem de trascendència grandíssima pera la tranquilitat de les conciencies.

Que Tarragona es una població catòlica, entinent catòlica, no hi ha qui ho opti. Mes precisament per això cal desmarcar als elements catòlichs la major una de discreció, pera que ab un zel zeigat no donguin ocasió als comptats amurallars de l'anticlericalisme, a l'estil romàneu, pera que pugui presentarse un a víctimes y en lo dia de démai justificar accions violentes ab lo paper d'ofesos de provocats.

Nos mou a fer aquestes consideracions l'ocorregut ab motiu del miting anticlerical celebrat lo passat diumenge. Anuncià'l miting temps endarrera y així va preocuparla la celebració del mateix. No es Tarragona població en la que respira ambient favorable pera aquestes expansions lliurepensadores, ni'l miting havia de produir cap altre resultat que l'esser bombejat en la premsa radial.

Lo mal era, donchs, petit, molt petit, y sobre tot, com no hi havia medi d'evitarlo, puig los organitzadors tenian a son favor la llei, lo més pràctic era callar y deixar que les coses seguissin son curs natural.

No ho entengueren, no obstant, així s'agitadors del camp catòlic, y empenyaren en que'l miting anti-clerical prengués proporcions, de segur ja'nay somniades per sos iniciadors.

Les dificultats posades a l'adquisició de la Plaça de Toros, euvolcallanthi'l nom del senyor Arquebisbe, d'una manera molt injusta a nostre modo de veurer, foren una equivocació lamentable, com equivoació censurable fou la campanya empresa per un diari soi disant catòlic, campanya ab to molt viu, massa viu y que si algun resultat donà fou crear atmosfera a favor de lo que's tractava de combatir.

Tota vegada que'l miting se feya a l'amparo de la llei, resulta estrany volquer posarshi llogant un o tots los locals disponibles. De no haverhi hagut local tantanciu fet a l'aire lliure, com s'han celebrat a tota Espanya centenars de mitings en contra y a favor de la llei d'associacions. Y si la qüestió de local no podia ser obstacle, quin més convenient pera que l'acte tingüés menys resonancia que la Plaça de Toros?

A l'hiver, un local obert, convida poch a anarhi, y además, pera que'l miting tingüés ressonancia se necessitaven de 10.000 a 12.000 personnes, altra molt dubtosa d'obtenir.

Sempre era mellor la Plaça de Toros que no un local al centre de ciutat, al costat de la residència dels Pares Jesuites y, per lo tant, susceptible de que si surgia algun conflicte tingüés major importància. De diferent modo de pensar siguieren los organisadors del miting quan a l'ofertoshi a darrera hora la Plaça de Toros, no volgueren acceptarla, donant aixís una illa als qui creyent haver resolt lo problema, llogaren per un parell de mesos la placa.

Se celebrá'l miting y no passá res, com menys hauria passat si hi hagués hagut discrecio al combátre un acte, que les

lleys amparen.

De còm han sigut jutjats certs escrits, no cal parlarne. Han fet un efecte desastrós en tothom que tinga dos dits de seny. Quan se defensa una cosa tan enlairada, tan noble, tan digne com la religió de nosaltres pares, cal que la defensa estiga a l'alçada de la causa, y jamay podrá contribuir a enlairar la religió lo designar y concitar als qui tal volta ofuscats, apareixen com sers contraris, ab calificatius de fosa mal gust que, si alguna cosa provar, es l'oblit d'aquell respecte que segons l'Evangeli se dèu a tothom.

Per lo cantó de l'insult, de l'ensoperbi y de l'amenaça, no aném enlloch. Cal que l'enteniment y la calma s'imposin. Dièm més amunt que nostra ciutat es catòlica per excelencia, los veïns son catòlichs, creyents y bons; mes se fa necessari que pera'ls qui puguen anar extraviat, hi hagi paraules d'amor, no d'odi, arguments convircents, no provocacions, y que, si fins de calificatius forts se fessin aquests dignes, no s'emplen, tenint present que la religió de Jesucrist tota pau y amor, no pot esser defensada d'altre modo que ab amor y pau.

De no seguirse aquesta línia de conducta, molt nos temèm que'ls que avuy són pochs se creixin y que obligats per les circumstancies portin serios trastorns. Això ho hem d'evitar tots y especialment aquells que per soi cárrechs figuraren com a capdevanters dels catòlichs.

La solidaritat hongaresa

Dos discursos dels polítichs hongaresos Kossuth y Wekerlé nos portan a la memoria la situació especialíssima del Gobern d'Hongria.

Quan, després de setze mesos de vida ilegal, lo Rey Francisco-Joseph pogué encarrilar novament dins la Constitució a l'Hongria, vā esser mercès a la formació d'una solidaritat de fots los partits oposicionistes, inspirada peral bē de la patria. Realisades totes les probatutes, quedá ben demostrada l'impossibilitat de que gobernessin los partits adictes a la política d'Austria. A les diferents eleccions generals dirigides per aquests, los grupus nacionalistes triomfaren sempre. Lo Gobern se trobava al Parlament en minoria. Allavors s'imposá per patriotisme una coalisió dels quefes oposicionistes ab lo fi de formar un govern. Y aleshores s'assegueren a l'entorn de la mateixa taula ministerial lo radical M. Wekerlé, lo catòlic M. Aladar Zichy, lo conservador comte Juli Andrassy y'l revolucionari M. Francesch Kossuth.

Aquesta coalisió permaneix al poder fa prop d'un any. La victoria acompaña fins aquí l'obra de tan patriòtica solidaritat, tirant per terra totes quantes profecies los hi havien tirat los polítichs austriacs respecte de l'esterilitat de semblant govern, produida per una unió inmoral d'ideas y procediments.

M. Kossuth, en son discurs d'any nou, ha volgut insistir contra l'accusació que li han feta de que la seva presència dins lo ministeri lleva autoritat a son partit de l'independència y'l converteix en un partit governamental. M. Francesch Kossuth rebutja semblant suposició, dient en síntesi, que la majoria parlamentaria's compón de tres grupus, representats, los tres, al Gobern; quicun d'aquests grupus manté son programa, si bé interinament s'espén sa realisació pera treballar no més en favor de les reformes inscrites en lo programa comú. «Prenèm de tots los programes, ab exclusió absoluta de tot quant nos divideix, tot allò que'ns acosta.» Y questa fórmula ha sigut per ara excellent pera la normalitat d'Hongria. Als que diuen, emprò que aquesta tática d'u a destruir los partits, M. Kossuth contesta

que, si això es veritat, cal confessar que la pràctica normal del règim parlamentari val qualque sacrifici. Y mostra l'hermosura de la obra convinguda: «Organización del sufragio universal, garantía del principi de l'autonomía constitucional, independència econòmica, mèrit de concentrar les bones voluntats».

També ha parlat lo quefe del Gobern M. Wekerlé, assegurant que hi ha coalició per molt de temps, diguin lo que vulguin los enemicichs. Y promet a son poble que no consentirà cap augment de l'efectiu militar—motiu principal de la crisi que portà l'oposició al poder,—sense una bona compensació a favor del nacionalisme hongarès y de sos interessos econòmichs. Veusaquí la part del programa acomplida: organisiació dels funcionaris públics; llei protectora de l'industria nacional; subvencions a la marina mercant. Queda per fer: una llei sobre vagues; una subvenció als empleats agrícols; y, sobre tot, la llei sobre'l sufragi universal, «coronament de l'edifici».

Y Hongria ha rebut entussiasmada les paraules dels prohoms que s'han solidaritzat per la salvació de la Patria.

Se coneix que allíls han desterrat pera sempre's criteris mesquins que voldrían que tothom pensés d'una manera, y que, seguit l'*ejemplo de nuestros mayores*, desitjan pelear sin miramientos pera imposar una doctrina. Tambéls desterrarem aquí.

Centenari d'En Jaume I

La restauració de Poblet

Ja que l'idea de celebrar solemnement lo setè centenari del naixement del Rey En Jaume I ha sigut molt ben rebuda y a n'ella s'hi van adherint ab gran entusiasme no solament importantíssimes entitats catalanes, sinó que també valiosos elements dels demés regnes de la gloriosa Corona d'Aragó; creyem que ja ha arribat l' hora de que cada hú vagi portant lo seu parer, per humil que sigui, pera que d'aquesta manera les festes del futur centenari siguin dignes d'aquest gran Rey, pera que siguin concebudes per tots los elements que componen los diferents regnes de nostra antiga Confederació.

Ab lo que primerament s'han de fixar los organitzadors d'aquestes festes, és, sens dubte, ab honrar degudament les venerables despulles d'aquell gloriós sacerdot. A n'En Jaume I, igual que a la major part dels membres de la dinastia Catalana, no li tocó la sort de que ses despulles mortals fossin pera sempre respectades en lo lloc escollit pera son enterrament. En la vandalica devastació de l'any 1835, aquelles reials despulles foren vilment profanades per les turbes revolucionaries, y poguente recullir posteriorment, se guarden en l'actualitat en un sepulcre provisional collocat en un recó de la Seu de Tarragona.

Si en lo vinent centenari's proposa glorificar la memoria del Rey Conqueridor, just es que de lo primer que's tracti sigui de reparar l'ofensa feta, no fà molts anys, a la més respectable figura de la nostra història. Si'l centenari del Rey En Jaume ha d'esser, com molt bé diu lo senyor Ors, l'any de l'affirmació internacional y definitiva de la Catalunya nova, clar es que's comenci reparant los últims actes del desvari de la vella Catalunya.

Catalans, per desgracia, eren los que portaven la teya y'l picot devastador; ab la nostra llengua parlaven los que ab sos crits y renechs torbaren lo silenci del maestros panteó dels sobirans de la Corona Aragonesa. A nosaltres, los catalans, nos toca, donchs, més que a cap altre regne de la Confederació, tornar a colocar en son lloc digne aquelles profanades reials

despulles. Y, quan ho podèm fer me's los que en la celebració del centenari del mègran Rey d'aquella dinastia?

Mes, ¿quin ha de ser lo panteó definitiu d'En Jaume I? Ell mateix se l'escullí. En l'últim full de la seva Crònica, entre les disposicions que dona al seu fill al final de la seva vida, diu: *E pregam al dit Infant en Pere, que la guerra finida, que ell nos faes portar si morissim à Sancta Maria de Poblet hon nos eram ja texats.* Continuèm, donchs, cumplint, tal com ho va fer lo seu fill, les últimes disposicions del gran Rey. Tornèm les cendres profanades al lloc ahont per espai de sis segle's han estat reposant. En cap lloc poden estar més adequadament guardades les despulles d'En Jaume I, que sota les grandioses naus del temple de l'antich cenobi de Poblet.

Clar es qu'el monestir de Santa Maria de Poblet, tal com està en l'actualitat, no pot rebre de cap manera's restes del rey Conqueridor. Aquell munt de runes que ab lo seguit abandono s'hi han anat formant, no poden guardar degudament aquestes venerables despulles. La petita guarda d'un consierge no es p'ou pera imposar lo silenci y'l respecte degut dintre aquell gràndios recinte. Però, etenim de permetre que continúi aquest estat de coses? ¿Se té d'esperar impossiblemet que'l temps acabi d'enderrocar per complert aquella riquíssima joia de nostre art gótic que tants importants recorts guarda de nostra gloriosa història patria?

Havèm de desconfiar de lo que hi puga fer l'Estat espanyol, que s'ha declarat protector d'aquell monument: alguna cosa hi fà, però no es rès al costat de lo que s'hi tindrà de fer pera sa completa restauració. No es ell qui per si sol se'n tindrà de cuidar; som los catalans los qui hauríem d'anar al devant d'aquesta restauració; nosaltres som los que no tindriem de permetre de cap manera passar per la vergonya de vèure completament abandonats nostres més richs llegats artístichs y històrichs. Sigui, donchs, lo centenari, que podríem anomenar del naixement de la gloriosa Corona d'Aragó, lo que'n fassí sortir d'aquesta passivitat y abandono.

Grossa y costosa es, sens dubte, l'empresa; més si no ho fem pera honrar a n'En Jaume I, espera quan esperaré perderla realiar? Ja hem dit que som un poble jove que's refà, y'ls joves y forts may han dubtat devant de les grans empreses.

D'aquesta manera crech degudament contestades les objecions que sobre aquest particular me feya *Lo Camp de Tarragona* en son darrer número. Jo també'n soch de tarragoní, y per lo tant, gran entusiasta de dita població, però també reconeix que no es a Tarragona ahont s'han de guardar definitivament les reials despulles d'en Jaume I.

FRANCESCH VALENTI.

De *La Veu de Catalunya*.

SOBRE'l CENTENARI DEL REY EN JAUME I LES SEVES DESPULLES REYALS

Quan anavem a escriure'l segon article sobre'l centenari del Conqueridor, promès en aquestes mateixes planes, lo Sr. Francesch Valenti, fil d'aquesta ciutat de Tarragona, y bon amich nostre, qui ab entusiasme desde *La Veu de Catalunya* havia parlat d'aquesta celebració gloriosa, en un nou article que ab molt gust reproduí, ha insistit en que les Despulles reyals del Rey En Jaume, siguin traslladades al cenobi de Poblet.

Rodonament: no'n sembla pas això lo dràctic que deuria. L'idea es molt boni-

cà, potser fins poètica, potser fins justa, atenent a la voluntat d'aquell sobirà gegantí de la nostra història, per tots venerat ardorosament.

Això s'es dit ja altres vegades, y ho han dit varis escriptors; emperò més fantasiant que no pas d'altra manera.

Fóra hermós a tot serho, després d'una gran crida a tots los pobles de la Confederació Catalana-Aragonesa, poguer viure un bon esclat d'entusiasme y germanor en la processó interminable que hauria de ferse desde la Basílica de Tarragona a la Catedral del monestir de Poblet, ab motiu del setè centenari del naixement del Conqueridor, retornant les Reyals Despulls a n'aquell Cenobi, escullit pel mateix Rey perra descansarhi la pau de la mort.

Verament, més que hermós, fóra un acte dels més grans que la nostra patria renaixenta podrà escullir-se, en los moments actuals, per avivar l'esperit y donar a l'ensembs cumpliment a les paraules del difunt reyal. Som los primers en regonèixerlo y fins en somniarhi, però, ara com ara, no ho creyem ni prudent ni factible.

No ho creyem prudent: car lo que fou un Monestir, un Cenobi, y famós baix molts punts de vista, avuy, desd'el 1835 ensà, no es més que un cementiri, un muñeu, si's vol, un monument en runes, abandonat, isolat, perdut en les soletats de la Conca de Barberà, y solzament custodiad per un guarda, un consierge qui, per zel que hi tingui, may serà més que un simple consierge y prou. Y hem de permetre que les Reyals Despulls del Conqueridor restin allà dins les runes de Poblet ab aquella guardia tan augusta! No ho creyem prudent!

Ni factible tampoch: Ab un any de temps pera deixar enlestides les obres que a Poblet caldrà que's fessen y aproposit pera guardarshí dignament al Rey En Jaume mort, encara no n'hi ha prou pera començar, que diríem. Y més que l'anyada material, lo que hi ha, es que a Poblet no se'l restaurarà pas ab almoynes així com així, no; hi calen los diners a saques, a munts, a plujes y abundantes. Això s'entén si's vol fer una restauració que s'ho valga, que ho sigui restauració verdadera.

Una comunitat religiosa, allí instalada, potser podrà y sàbria còm ferla aqueixa restauració; mes això a forsa d'anys y oydá.

No haventhi *aquesta* comunitat per intentarla la restauració, qui la farà? L'Estat? Per altres orgues necessita la llauna. La farán les Diputacions Catalanes y Aragoneses juntantse, si's vol, ab les Corporacions municipals? La farán les entitats totes de Catalunya y Aragó? La farèm los catalans entusiastes? Dèu ho volgués, però, vaja, nos hi equivocarem desgraciadament, no ho veurem nosaltres.

Però suposantla y tot aquesta restauració, suposant que l'idea del setè centenari mou tota mena de gent y d'interessos; suposant que d'ara en un any, que ja es molt y molt suposar, al 1908 tenim Poblet restaurat, qui y còm les guarden allà aquelles venerables Despulls? N'hi haurà prou ab tenirhi bones portes y bons forrellats y bones tranques y candaus? N'hi haura prou ab que torres y muralles estiguin assegurades, com si diguéssem, a punt de sostener combats ab invassors?

No sé per què, aquell isolament, aquella buyidor, aquell silenci etern, inmens, sols de pensarhi, fa agafar fret al cor. No sé per què, allí, lo Cadayre Reyal del nostre Conqueridor, sense tenirhi qui'l guardi com se mereix, y se'l veneri ab la veneració que li cal, sembla que esparvera pensar que hauríem de deixarli tan abandonat.

Ja li cal, ja, tot Poblet al nostre Rey pera servirli de sepulcre; ja li cal aquella inmensitat per Ell sol, que prou l'omplena la seva gegantina figura històrica. Emperò sembla també en certa manera més prudent no permétreho, no volguerho que'l Rey En Jaume hi dormi tan abandonat, sense presenciar lo culte religiós, sense estar a l'accés dels visitants, dels seus fills qui, anyorantlo, volen veurel d'aprop.

Y sol allà y reclús, lo perill de majors y noves profanacions, apesar de lo molt vandàlic que fou la profanació del 35 del segle passat, no es un perill que podrà donar-se anant les coses com van ara com ara, y que ha de prevenirse?

Sense que, atenent y tot poderosissims motius, deixés de ferse la trasllació de les Despulls Reyals del Conqueridor a Poblet, l'affirmació justa del senyor Ors, pot y dèu esser un fet ab motiu d'aquest centenari.

Aquí sí que hi hem d'anar; en això si que no s'hi pot oposar res ni ningú qui de les moltes y grans línies fisonòmiques del Rey En Jaume, sols ne conege una ombra borrosa.

Fer reviure en lo poble la seva fesomia,

ferla coneixer a tothom y en tota mena de manifestacions, y contarlí al poble les gestes y empreses y victòries que obtingué y emprengué; y còm enrobustí y vigorisà la nostra personalitat nacional, fent que no hi hagi un sol membre de tota l'antiga Confederació que no s'enamori de l'ànima d'aquell gran Rey En Jaume I, aquesta es la gran tasca, aquesta la gran obra, aqueix ha d'esser lo punt més trascendent y práctic que hem de percassarne de les festes del setè centenari del naixement del Conqueridor. Així ja hi arribariem a que l'any de l'affirmació internacional y definitiva de la Catalunya nova, fos de aquells grans fruixos quel senyor Ors suposa, y que'l mateix senyor Valentí desitja, encare que tocant a n'això de la trasllació de les Reyals Despulls, no'l trobèm prou conforme, pels inconvenients apunats més amunt.

Y, encare que'n s'en sentí contents de tenir a Tarragona les Despulls del Conqueridor, no es que refusém la proposta del senyor Valentí pera no despèndre d'elles, no; es que no hi trobèm aquella eficacia sobiranà que sembla trobarhi'l senyor Valentí ab lo de la trasllació. No hi veym un fruyt tan positiu que, per just y natural si les coses estessent en condicions, hauria de seguirse, a pesar dels peixos, si es que hi fossem.

En fi, siguin a Tarragona, siguin a Poblet les Despulls aquelles, això no té d'esser obstacle pera que la Patria no hi fassi lo que dèu en aquest setè centenari del Rey En Jaume, ja que'l aconteixement es d'aquells que s'ho val de totes veres. Consta que, ni llunyanament, hem volgut de cap manera mortificar en lo més mínim a l'artista tarragoní de *La Veu de Catalunya*, nostre estimat confrare. Ell y nosaltres, estimèm al nostre gran Rey y les seves glories!

X.

PAISSATJE DE TARDOR

La mar es calma y blanquinosa; sembla talment que haigin escampat oli en sa planura, ahont serpegen petites ombres blaves produïdes per lleus onades somortes. En l'horitzó la calitja vermelleja sobre la línia clara del mar.

Vols de centanars de gavines s'apleguen vora la costa, gronxant com barquetes de paper sobre les minúscules ones.

La gent omplels olivars, recullint les negres olives escampades per les travesseres. La fortor de l'oli nou s'espärgeix pels carrers y plasses, eixint dels trulls, qui treballen dia y nit.

Los pescadors aprofiten lo bell dia per anar a cercar grotes y a pescar calamars.

Una nuvolada cendrosa tot d'una treu lo cap per la muntanya, y en un moment cobreix lo cel; les ànimis de gat solits y lleugeres passen per l'aire y's posen sobre'l mar; allà lluny, a l'horitzó, una rattlla de vent pinta d'un color moradenc l'aigua, y algunes ratxes perdudes, vora en terra, clapegen ab taques fosques sa blancura que, ja ha enterbolit la nuvolada.

La rattlla llunyanana del vent avansa. Com un espectre's veu sortir de la punta'l pailebot qui ha passat de bon matí vers lo Cap Creus, semblant una nau espantada buscant refugi a dins del port.

Mes enllà, les parelles del bou venen del bordo cap en terra, y'l vol de gavines s'agita près d'estranya frisana arrán de les ones.

Los bots dels pescadors giren cap y quía, y a forsa de rems, depressa, depressa, venen cap a la costa.

En la llum del cel, en les remors de l'aire s'endevinal mal temps qui s'acosta ab marxa furienta. Ja comensen los barberols a arremolinat la pols, y giravolten per l'espai les fulles grògues dels ceps, les daurades papellones de la tardor.

Cau un petit ruixat de fredes gotes misatges de la neu de la muntanya, y al rostre s'hi sent com l'impressió d'una mà gelada qui vos tirés enrera. Es la gropada qui arriba, retrunyint com un tro y fent tremolar la terra com un terratrèmol.

En un moment s'ha apoderat de tot; núvols de pols y caragols de fulles l'asseynalen enlaire; les onades qui retorcen llur escuma, anantsen cap enfòra, la fan veure en lo mar y's arbres qui's dobleguen y senten esqueixarse llurs branques tendres, desde lluny la mostren a ne la muntanya.

Se sent lo galop de sos esquadróns desbocats, y un batement furiós de portes y finestres, mentre cau de per tot lo calobre, y s'aixeca de la terra'l pedreguet com si fos sorra.

Totjust toquen al mar les rebentes rat-

xes, arrenquen plomeralls d'aigua polsada, qui més enllà són vels finissims qui volejen sobre les ones, y, mar endins, agombolament de núvols transparents y irisats, pols de granet de vidre volador o fum blanch y lluminós, ab brills d'escuma. Tot es una fumera, com diuen los mariniers. Los esculls de l'entrada de la badia no's veuen, coberts pel teló d'impalpable glassa, qui s'alsa continuament de la masegada planura líquida.

Es la mestralada triomfadora, qui desde los alts cims baixa a apoderarse del mar, y s'ensenyoreix de Catalunya, del Roselló y de la Provensa, lligantlos y fent batre llurs cors ab lo mateix ritme. Lo cel s'és fet blau, intensament blau, al pas del vent dominador, del mestral qui regna en nostra terra desde que la conequeren los homes, y qui ha vist passar pobles, desferse rases y desapareixer nacions, mentres que ell sempre dura. Son halé imprimeix senyal a tot quant toca; los homes y les contrades reben lo sagell de son domini. Està renit ab la feblesa y cal ésser fort pera resistir ses fermes embestides. Quan vol, com avuy, gosa del mar tot sol, fent fugir a tothom com un aimant gelós de sa estimada.

La gent torna depressa dels olivars, ahont lo vent arrena arbres d'arrel. y tothom cerca aixoplui. Molts bots han tingut de quedarse per les platges més properes. Una parella del bou, qui no ha pogut entrar al port, ha cercat lo redós de la costa d'enfòra.

Passen pel cel, verament desbocats, núvols grochs y cendrosos, color de ventre de conill, núvols esqueixats qui, al passar, deixaen càurels bufaruts qui fan trontollar lo poble.

Toquen a morts. Ha clucat per sempre més los ulls un jovenet qui patia del pit; ha sigut arrebassat y haginat com les fulles seques y encarcarades qui esperen lo vent de la tardor.

Lo pailebot ha donat un cap a la costa, puig ab les estrebades son vell patró tem restar sens àncora. Y quan està segur, baixa a terra y se'n vá a saludar als mariniers retirats, reunits en un devall emblanquinat, qui ostenta en ses parets los retrats d'en Pi Margall, d'en Robert, d'en Verdaguer, d'en Salmerón y d'en Krüger.

Allí estan jugant al solitari, aixecant de quan en quan los ulls pera veurels barcos qué passen. Avuy los posseixen per complir la mestralada; tots són ulls pera veure com s'entornen foragits del golf los vapors qui gosen intentar sa travessia.

Lo vell patró hi entra com sol entrarhi sempre quèl mal temps lo porta per aquí. Fá anys que desde Tarragona porta'l ví del Priorat a Portvendres, pera ferne aperitius que després nosaltres bevèm com cosa forastera.

Tots s'aixequen pera saludarlo, y a l'encaixar li pregunten:

—Com es Mussiu Vidal?

Ja ho sabèu—respon sense treures la pipa de la boca.—Com s'sempre: esperant l' hora. Cada matí, a l'obrir los ulls, me prench lo pols y quan sento que bat, allavors dich: Cal llevarse, Mussiu Vidal: encara't toca un dia més de càrrega.—

Tots se posen a riure de l'acudit, que ja coneixen per haverlo dit altres vegades, y'l fan seure en un tamburet, al costat de la taula ahont n'hi ha un que fà'l solitari y sis que l'ajuden.

A fòra se sent xiular lo vent enfurismat, y de tant en tant arriba remors qui creixen y minven, semblants a la cridoria del poble revolt en la piazza pública.

FREDERICH RAHOLA.

ORFEO TARRAGONI

MEMORIA llegida en la Junta general de l'*Orfeó tarragoní* per son autor lo secretari en Bernabé Martí.

Benvolguts socis: Un dever reglamentari m'imposa a mi parlarvos de la tasca anual de l'*Orfeó* en lo sentit de *Memoria*, que vol dir recordar tot lo que junts hem fet. Tasca pera mi molt grata es aquesta si com penso jo, veiyè en mi, no al Secretari, no a l'escriptor d'aquest treball, sinó a l'orfeonista rás, a l'encusat de tot art, donchs ha sigut pera mi l'art la cosa venerada en tota edat y en totes ocasions. L'art, que no té patria ni família, que's fill directe de l'explosió d'una ànima que'l sent y l'exteriorisa ab les tantes y tantes manifestacions que l'home té pera expressarlo, arriba a localisar-se també y a tindrer un bressol pera agronxar-se en l'edat naxenta. bresol que li dóna un nom y un pare; nom y pare que s'aumenta poch a poch segons s'igan los herèus que heretan aquell llegat artístich.

Aixís veym en la pintura, en la literatura, en les ciencies, en lo teatre y en la música que's recorda sempre als primers ideadors, als grans continuadors y als actuals que ja abeurantse en la font d'inspiració d'ahont los passats begueren, ja en veritable y sencer, lo que's expressió de sentiment y de deleitació de l'ànima, s'ha universalitat, confonentse com los raigs de llum d'un astre que'n ilumina a tots y a tots nos conforta igualment.

Comprendem are lo per què vos deya que l'art no té patria ni familia? Podreu objetar que no obstant, l'art grec no es lo que la pintura flamenca es l'escola de tots los pintors. Això es cert y això precisament es que va a favor de la meva tesis. L'univers es la Patria. Ningú sap fins que's al món quina terra trepitja ni quin nom té. L'univers no's creá pas dividit y subdividit en Estats, nacions ni comarques, ni en homes esclaus y homes lliures. Tindria de remontarme a una edat massa llunyana per truire la conseqüència de que l'home, en cada moment y en cada ocasió que mellor li acomodá, feu de la terra un domini al seu gust y a les seves exigències, que segons lo seu poder y forsa esclavitzà costums, dictà lleys y feu ments pogue, de cada pensament una obra.

Lo sol de Venecia es aquest mateix sol y tothom parla de les famoses postes veneçianes; lo mar de Grecia es lo mar de l'immensitat de l'aigua blavosa y nosaltres cantem lo Mediterrani dient que es lo més blavós y més bell per què? Perquè Venecia, país cálit com lo nostre y voltat de muntanyes altes y esquerades, les postes són suaus y tranquilles, sense vents ni boires que minvin l'hermosor d'un quadro tan ben retrallat. Aquí, no obstant, observem també aquesta hermosor que bé pot dirse que es un dels més richs paisatges que la naturalesa nos concedí. Lo mar a tot arreu es mar; y en canvi cada poble troba'l seu més hermós.

Aquesta varietat de criteris (que ni criteris se'n'hauria de dir, sinó gelosies), es lo motiu de que les coses tinguin un nom y un lloc que diferencien les altres, aquest barrejament de coses iguals en un principi y determinades en un fi, ha creat la subdivisió de pobles y famílies, de costums y gustos, de lo que's bò contra lo que's dolent, lo que's art y lo que's barroer, lo que's virtuós y lo que's profà.

Aixís, donchs, si bé crech que l'art no té patria, es a dir, la té però es la de totes les edats y païssos, aquest, l'art, ha sigut també localitat pels homes y expressat segons l'edat y país de l'home que l'ha sentit; y com l'home no pot arribar a universalizarse ab perfecció, l'ha expressat segons ell l'ha vist fantasiar, ja a les vores de la costa del mar seu, ja en los boscos y plans que ell ha vist y s'ha enamorat, ja en la buidor que'l cubreix, are ab los rítmichs cants dels auccells y de les aigües que veu com lliscan murmurant secrets insondables; tot en ell li es magestuós y gran, tot li pessigolleja y li fa sentir esgrifances d'art que acaba per dirlles en la llengua de la bellesa que la mateixa naturalesa li dò per immortalisarla.

A nosaltres no's convé sinó interessarnos are del uostre art y aquest es la música, lo cant, base del nostre *Orfeó* y motiu de nostre constant afany de cultura.

La nostra música es també la de tots; però quin dupte hi ha que la catalana es la que sentim més intensament, ab més passió y enamorament; com que ella es filla dels populars espandiments de la joventut catalana; de les corrades característiques de les nostres comarques; dels murmurs dels nostres rius; del cimbrel de les fulles dels nostres arbres; del bufar de nosaltres vents; de les melangies de nosaltres mares; de les tristoras de nosaltres vells; del plorar de nosaltres infants, dels amors de nosaltres dònes, de les heroicitats de nosaltres guerrers, de les grandes de nostra historia, de les... què dir més? del carácter y'l geni, de tot lo que's català o'n fa flaire.

L'*Orfeó tarragoní* no ha fet més sinó continuar l'obra artística y social fundada pel gran filàntrop, lo músich poeta En Josep Anselm Clavé.

Com ho hem fet, n'es bona proba l'existència que nasqué aquest *Orfeó*. D'humil y senzilla planta s'ha convertit en ufans jardi de flors delicades.

Les senyores, ab ses veus tendres y sonores, barrejades ab les nostres més aspres y dures, han fet lo veritable *Orfeó*. Lo nostre mestre-director ab sa constància y talent l'ha purificat tant quan li ha sigut possible en lo curt espai de temps que' amoroseix. Nosaltres, tots plegats, l'hem auxiliat en aquesta esforçada

sos aplaudiments y encomiástichs saludos. Los benemèrits protectors no'ns han regalat aussilis materials. L'*«Associació Catalanista»* nos ha prestat galanament lo seu hostatge, de lo que n'hem de restar sempre per sempre reconegudíssims. Tot nos convida a prosseguir una obra tan enaltidora com la que'ns havèm proposat.

No vos parlo ni de l'ensaig general celebrat la vetlla del 21 d'Abril de l'any passat, ni del solemnis concert inaugural de l'*Orfeó* la vetlla del 7 de Desembre de l'any que acaba de morir. Abdós aconteixements són massa recents pera que ningúls hagi oblidat. L'estrena de l'esbelta *Senyera de l'Orfeó*, premiada en concurs artístich local organitzat per la Junta de l'*Orfeó*, es una altre obra de la que sense que volgùem vanagloriarnos del triomf que produí la seva realisació, es cosa digne de mencionarse per la notabilitat de la seva confecció.

L'estat econòmic de l'*Orfeó* ja l'haurán pogut examinar en l'estat de comptes exposat en la taula d'anuncis. No possem cap capital en caixa, però no tenim tampoc deutes que fassin avergonyirnos. Si tots vosaltres cumpliu com hem de creuer en tots los devers y obligacions d'orfeonista y soci, l'entitat serà aviat pujant en nom y crèdit y no hi haurà por que ningú puga fer caurer l'edifici de l'*Orfeó*, quins puntals avuy no són altres que's cans endolcits de les cançons apreses.

Tècnicament falta molt a fer. La Junta ha procurat fins ara simultanejar l'art ab l'educació social dels orfeonistes pera que'n sigan tots ben concientment y dignes de anomenársen, no per lo que individualment cal, sinó per lo que convé al conjunt de la massa coral. En aquesta fi s'ha fet més de lo que potser nos creíem.

Com la pràctica es molt bona consellera de les obres, pera que ixen lo més perfeccionades possible, es clar que haurèu notat en aquesta Junta deficiencies y descuits propis del que comença una feyna, mes no hi haurèu vist may malavolensa y enquina.

Tots ells, inclointme jo, malgrat l'immodestia que significa fer aquesta confessió, han fet tot lo que la bona voluntat y'l seu zel ha pogut realisar. Al cessar avuy la meytat de la Junta pojen ells mostrarse satisfets del seu comès y ab l'esperansa bona que'ls seguidors seus cumpliran ab tota fidelitat llurs obligacions.

Rèstam ara en nom propi y de tota la Junta donar les mercès més complertes als entusiastes orfeonistes que han augmentat nostra biblioteca musical ab lo regalo de diferents pesses de concert.

Y acabo per no cansar més vostre atenció; però abans de ferho, permetèume que de la mateixa manera que al principi vos pregava que no vegessiu en mi al secretari sinó al l'orfeonista, com a tal vos pregui estímul y amor entranyable a l'*Orfeó*. Que siga aquest l'enamorament de nostre joventut; que fem tots plegats ressorgir a nostre ciutat una febré d'entusiasme català que no pugan apagarla la desidia dels somorts y dels ineptes. Es massa crònica l'anomenada que tenim de gent sossegada y de pobrissalla d'esperit. Lo que no han sapigut fer nostres majors ab sos medis polítichs-socials, femho nosaltres en aquest reduït cercle d'accio; ab cantichs plens de dolor y ab tonades encoratjadores fins a capgirar tot lo que'ns enpetiteix y'ns mostra devant dels forasters de casa nostre mateixa com a una ciutat tan freda com les muralles que la cercan; tan inactiva y desconfiada com l'havèm manat nosaltres.

Si la joventut es l'esperança dels pobles, mostrém la nostre plena y robusta y permetèume que donant esplay a mos sentiments poètics, vos diga les darreres estrofes d'una humil poesia meva que ve tallada a mida en aquesta ocasió:

Vivim y gosèm,
que som joves,
que prou que vindrà
lo temps del plorà.
Vivim y lluitèm
que'l viure prou costa
abans qu'aquest sol se'n yagi a la posta;
qu'ab lo cant dels joves braus
lliurarem pobles esclaus,
tot rient
de content,
y orgullosos de contà, grandesar
que prou que vindrà
lo temps del plorà
les nostres pobres.

Amunt y fòra, donchs, companys d'*Orfeó*: que siga ell la pedra ferma y robusta del renaixement català tarragoní, d'aquell Renaixement que, com lo Sol, may se pón, que sempre llú magestuós y potent acariciant ab sos besos calents les generacions que van succeintse una darrera l'altra ab la passivitat del temps, llibre immor-

tal y preuat, en quines pàgines tots tenim lo dever d'apuntarhi mal siga sinó una sola ratlla de Bé y Amor, de Vida y Moviment útil.—HE DIT.

NOVES

Durant tota la setmana y sense que cap periòdich, fins aquells que alardejen d'independientes, se n'hagi fet ressó, s'ha vingut parlant d'un violent incident ocorregut a cà la Ciutat, ab motiu d'una informació que s'està portant a terme pera esbrinar certas irregularitats comeses en lo tancaument de un pati del Serrallo.

La persona que resulta ofesa y ferida, per les seves condicions de serietat y honradeza de tothom regonegudes, era acreedora a que se li tingüés tota classe de miraments. Lo que's feu ab ella no té nom, com no'n té tampoch la passivitat ab que s'han mirat los qui tenen lo dever de pòrsarhi remey.

L'assumpto, segons notícies, ha passat al Jutjat, nó a instances de l'autoritat o autoritats que presenciaren lo fet, com sembla natural, sinó per denuncia del interessat.

Es per això que deixèm de comentarlo, tot y fent públich la nostra mes enèrgica reprobació, y aconsellant als veïns que s'hi mirin molt d'anar a l'Ajuntament quan d'informacions se tracti, perquè corre cada gènit...

Lo passat diumenge morí soptadament en aquesta ciutat nostre distingit amic lo jove advocat D. Joseph M. Cascante. La fonda pena que produí en tots los estaments de la societat tarragonina l'inesperada mort del Sr. Cascante, quedá ben demostrada en l'acte de l'enterrament que fou una veritable manifestació de dol com poques se'n veuen.

A la seva viuda, pares y demés familia fem present nostre sincer pèsam, desitjantlosli la conformitat y resignació necessaris pera soportar tan gran infortuni. D. E. P.

A prechs de gran nombre de socis de l'*«Orfeó tarragoní»*, y ab molt de gust per nostre part, publiquèm en la present edició la notable Memoria que son digne Secretari y estimat company En Bernabé Martí y Bofarull, llegí en l'acte de la Junta general.

Als aplaudiments ab que'ls orfeonistes premieren lo treball de l'amich Martí, afegeixi'ls nostres no menys entusiasmes.

Lo fret s'ha despertat tot d'un cop a nostre ciutat y de debò que aquests darrers dies es bastant intens, però'l sol que llú ab tota magnificència conforta bona cosa la rigurositat de la temperatura, sinó fóra molt crú.

A les nits per això, les glassades són bastant fortes.

Los estudiosos aficionats que componen la Secció dramàtica de l'*«Atenèu de Tarragona»*, que tan sortosament han secundat la temporada teatral darrerament finida, preparen pera demà, diumenge, dues funcions que la Junta de la dita societat ha cedit en benefici dels mateixos.

En la funció de tardé posaran en escena lo primer drama d'en Serafí Pitarrà *Les Joyes de la Roser* y la divertida comèdia d'En Colomer *Un vagó* y en la de la nit, lo celebradíssim drama d'en Feliu y Codina, molts anys ha no representat a Tarragona, que dú per títol *Lo mas perdut* y la comèdia *Un vagó*.

La senyoreta Gotarredona's despedirà de l'*Atenèu* ab lo monòch *El moderno Endimión*, en lo que se'n assegura s'hi llegeix d'allò més la simpàtica y estudiosa actriu.

Los abonats a la darrera temporada teatral y molts altres que no essentho han sigut assidius assistents al teatre de l'*Atenèu*, volen mostrar son reconeixement als aficionats per llur treball y a més dels aplaudiments, que no escassejarán, omplirán lo teatre a vessar pera evidenciarloshi la gratitud y estima dels socis de l'*Atenèu* de Tarragona.

Se troba malalt de forsa gravetat fins a l'extrem d'havèrseli administrat ahir los Sants Sagments, lo respectable pare de nostre estimadíssim amich l'ilustrat Pbre. Mossèn Jaume Bofarull.

Fem vot pera que la malaltia no passi avant y tinga'l pacient una prompte millora presagi de la més completa curació.

En la Junta general ordinaria celebrada per l'*Orfeó tarragoní* la nit del passat

dijous, se procedí a la renovació de la meitat de la Junta directiva per cessar aquesta, havent quedat arre constituïda en la següent forma.

President.—En Manel Pedrol.

Vice-President.—En Josep Sabater.

Secretari.—En Bernabé Martí y Bofarull.

Vice-Secretari.—En Salvador Casellas.

Tresorer.—En Ramón J. Cañellas.

Comptador.—En Lluís Panadés.

Bibliotecari.—En Ramón Casals.

Director artístich.—En Joan Solé Granell.

Sub-Director artístich.—En Ramón Huquet Jacoba.

Dels diferents acorts que prengué la prestigiosa entitat musical, un d'ells es ben notable y que ha de fer molt de bé a l'*Orfeó*. Fou aquest la creació d'un premi á la *Constància* que anyalment se concedirà a tot orfeonista, home o senyoreta, que durant tot l'any no hagi deixat d'assistir ni a un ensaig de corda y conjunt. Això farà'l natural carinyo que tots los orfeonistes porten a l'*Orfeó* creixi molt més, afanyosos com estarán tots de poguer obtenir tan preuat premi.

Los ensaigs han tornat a son apogeu passades ja les festes de Nadal, Cap d'any y Reys que'ls havien tebiat una mica.

Los *Pescadors* d'en Clavé y *La mort de l'Escolà* d'en Nicolau, són les que estan ara en estudi y per cert que abdues s'aprenen ab molta rapidesa sens dupte per lo foch d'entusiasme que batega entre'ls nous cantaires.

Lo nou governador civil D. Gil Roger Vázquez nos ha fet saber la presa de possessió y s'ha ofert ab nosaltres per tot lo que creguem de interès.

Agrai al Sr. Roger l'atenció y desitjèm que perseveri la seva campanya contral joch, aquest abominable flagel de la pobresa. Si continua la tasca empresa y en tot se porta com en això, no li mancarà'l nostre desinteressat aplaudiment.

Aquesta nit començaran a l'*Atenèu* de Tarragona los balls de disfresses de la present temporada de Carnaval, prometent vèures aquest animadíssim a jutjar per l'entusiasme del jovent que a tota pressa ha abonat tots los palchs del teatre y ha continuat la llista d'abonament de la temporada.

Es molt probable que avuy hi comparteixin algunes disfresses, lo que farà sens dupte que creixi l'entusiasme entre'l jovent que vol que l'actual temporada siga de resonancia y èxit, cosa que no duptem lograrà.

Pròximament celebrarà sa junta general ordinaria l'*Associació Catalanista* d'aquesta ciutat, en la que, segons notícies, s'està enllestint un plan de ferma acció política.

—Neurastenia.—*Neurosteógeno Sugrañes.*

Segons illegim se va allargant de cada dia més la trasllació dels presidis d'aquesta ciutat al Castell de Figueres.

Ja veurán com tot això encare nos ho quedarán a deure.

Sembla que s'ha comès un assassinat en la persona d'una infelissa noya de mala vida, que estava domiciliada en lo lloc onomenat *La Galera*.

Lo Jutjat está instruint les oportunes diligències pera esbrinar qui s'ia l'autor de tan abominable fet.

Lo proper dilluns tindrà lloc a l'Iglésia de Sant Francesc los funerals per l'ànima del jove En Carles Sanromà y Gabriel, mort fa pochs dies.

Ahir quedaren exposades en los Salons de l'*Atenèu* de Tarragona, les llistes de les cinqu Seccions en que està distribuïda aquella societat, y que són les següents: Agricultura, Industria, Comers, Literatura y Belles Arts y Estudis socials y científics.

Los socis podrán examinar les esmentades llistes y demanar lo cambi de Secció a la Secretaria, durant tota la setmana entrant.

L'*Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana*, domiciliada a Barcelona, ha acordat subvencionar ab 20 pessetes mensuals les Escoles Catalanes que sosté l'*Atenèu* de Tarragona.

Aquesta nit se reuneix en Junta General, la societat Centre Català pera procedir a la renovació de la meitat d'individus de la Directiva.

Los balls de disfresses que aquesta mateixa societat inaugurarà passat diumenge, començaren ab bon pèu, donchs a més de comptar ab un gros abono de joves dansistes, la concurrencia fou nombrosa com promet esserho també demà a la nit que tindrà lloc lo segon ball de la temporada de Carnaval.

COSTUMS TARRAGONINES

Darreras obras de

D. FERRAN DE QUEROL Y DE BOFARULL

HERÈU Y CABALÉ..... Preu: 2 ptas.

MONTSERRAT..... Preu: 3 ptas.

Se venen en l'estampa d'en Francesch Sugrañes.

Convalecencies.—Ovi Lecitina Giol.

TIP. DE FRANCESCH SUGRAÑES, COMTE DE RIUS, 9

TAQUIGRAFÍA

S'obrirà un curs lo dia 2 de Janer pròxim.

Mensualitat, 5 pessetes. Direcció, Armanía, 3, 2, 2^a

Llissóns alternades, de set a vuit de la nit. Classificació d'alumnes: los menors de 16 anys, los dilluns, dimecres y dissabtes. Los demés, dimarts, dijous y dissabtes.

Als tres mesos, pràcticas de velocitat.

Per l'inscripció, dirigirse de paraula o breu escrit a D. Lluís Arís.

Emulsió NADAL

Mellor que Scott y s'molars: Unica ab 50 per 100 oli bacallà tot assimilable. Usant oli sol, se tolera mal y perd vies intestinals. Reconstituent nens, adults, vells; consumició, convalescències, clorossis, embaràs, lactàncies, tos, tisis, escròfules, raquitismes, anèmia. Certificant emènts doctors Metges y Farmacèutichs.

MEDALLA DE PLATA

Xarop Hipofosfits NADAL

Tònic reconstituent, estimulant. Hipofosfits cal, estricnina, ferro, manganès, quinina, sosa, cuasina, neurostina (fòsforo orgànic), formiat sosa. Anèmia cerebral, fermentats medulars, astenia muscular; activa digestia, deté caducitat orgànica.

MEDALLA DE PLATA

Glimina NADAL

Antidiabètic inflable «Limas de mar». Demà neu literatura.

Major, 14.—TARRAGONA

Senyors Propietaris

Si desitjieu planter d'ametllers empeltats ja, de les mèlors classes y de prèus molt econòmichs procedents de la província de Lleida, dirigiu-se al **Sr. Joseph Illa, Comte de Rius**, n.º 11, 1er ATENÈU

Tallers d'Arts Sumptuaries

FRANCISCO CASANOVAS

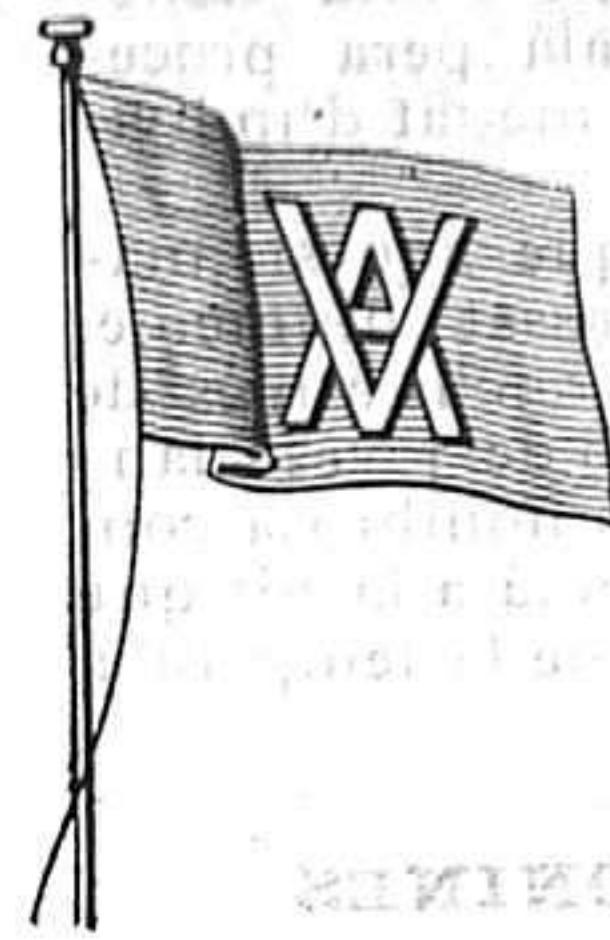
SUCCESSION DE FÉLIX RIBAS

Carretera de Castelló.—TARRAGONA

LÍNIA REGULAR DE GRANS VAPORS

IBARRA Y C. S. en C.

SEVILLA

pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almería, Málaga, Cádiz, Sevilla, Huelva, Vigo, Villagarcía, Carril, Coruña, Ferrol, Gijón, Santander, Bilbao
Sant Sebastiá, Pasajes, Bayonne, Burdeos y Nantes.

Servei rápid eventual pera'l Nort d'Espanya, ab escala en los ports de Valencia, Alacant, Málaga, Cádiz, Sevilla, Vigo, Coruña y Santander.

S'expedeixen coneixements directes pera Agamonte, ab trasbord en Huelva als vapors **La Activa**.

S'admet càrrega y passatgers a preus reduts.

Sortirà d'aquest port lo pròxim dijous lo magnífich vapor espanyol

CABO ORTEGAL

de 1.230 tonelades, admetent càrrega y passatgers pera ls ports nomenats.

Son consignatari D. MARIAN PERES.

NEURASTENIES clorosis,

debilitat general,
anemia

EXCELSER

En Llanas ven uns paraigües

de semi-seda y cutó, de color inalterable y teixit tantíssim llò, que resisteix tota prova al devall d'un canaló.

Ademés, també té uns vanos ab pintats tan rebòns, que ni Rafael ni Murillo

los podrían fer melló, apropósito per regalos;

causen gran admiració.

Trobarán també sombrillas

y un gran assortit de bastóns, parassols de totas mènies que són molt barato y bons.

Mellor dit: no hi ha cap casa en tan bonas condicions.

26.—Comte de Rius, 26.—TARRAGONA

Lo Camp de Tarragona

SETMANARI CATALANISTA

Redacció: Carrer Méndez Núñez 6, baixos.
Administració: Rambla de St. Joan, 39. Llibreria y Centre de suscripcions de D. Sadurní Ginesta.

Preus de suscripció

Tarragona, trimestre..... 1'50 pta.

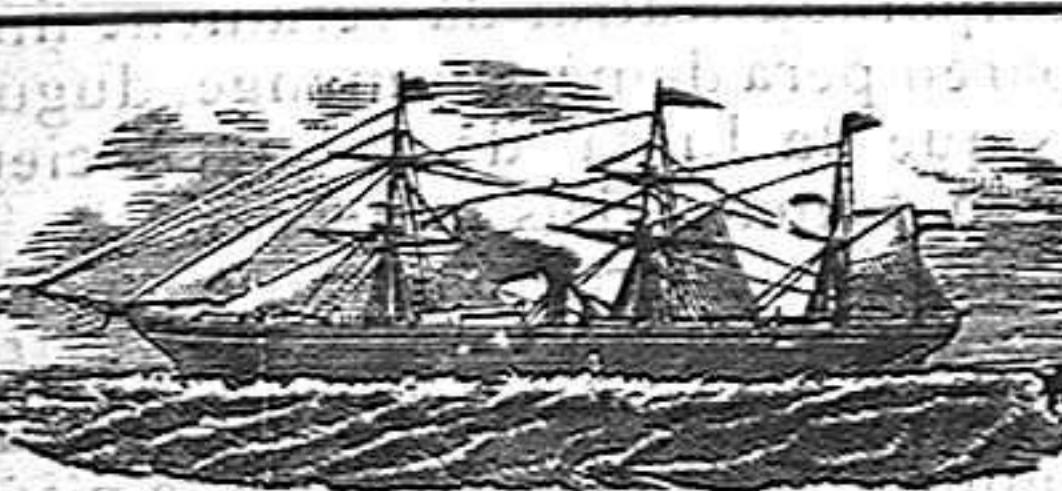
Foia..... 1'50 »

Extranjer 2'0 »

Número d'avuy 15 »

De venda en lo local de l'«Associació Catalana», carrer de Méndez Núñez, 6 y en la esmentada Llibreria.

Anunci a preus reduts

Serveys de la Companyia Trasatlàntica

Linia de Cuba y Méxic.—Lo dia 17 de Janer sortirà de Bilbao, lo 20 de Santander y'l 21 de Coruña lo vapor

directament pera Habana y Veracruz. Admet passatge y càrrega pera Costafirmé y Pacífich ab trasbord a Habana al vapor de la línia de Venezuela-Colombia. Combinació pera'l litoral de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Linia de Nova York, Cuba y Méxic.—Lo dia 26 de Janer sortirà de Barcelona, lo 28 de Málaga y'l 30 de Cádiz, lo vapor

directament pera Nova York, Habana y Vera cruz. Combinació pera distints punts dels Estats Units, litorals de Cuba y Isla de Santo Domingo. També admet passatge pera Puerto Plata ab trasbord a Habana.

Linia de Venezuela-Colombia.—Lo dia 11 de Janer sortirà de Barcelona, lo 13 de Málaga y'l 15 de Cádiz, lo vapor

MONTEVIDEO

Aquesta triple agua de flors de taronger, de perfumada y deliciosa aroma està elaborada junt la flor tendre, fresca y escullida del taronger agre y's vend en botellas de 1/4 de litre al preu d'una pesseta.

A l'engrés importants descomptes. Farmacia y laboratori de A. Serra-Reus

A la menuda Farmacia del Centre, Tarragona. Demanar AYQUA NAF SERVA

Casa especial en Axarops medicinals dosificats

AYQUA NAF SE RRA

D. EMILI BORRÀS

Pera més informes dirigir-se a son agent

4